

Marju Agarmaa
Õiguskantsleri Kantslei
info.okk@oiguskantsler.ee

Teie 06.06.2025 nr 7-5/250927/2504127

Meie 20.06.2025 nr 9-18/6002-1

Vastus pöördumisele

Seoses Teie pöördumisega kalmistuhalduse ja reklaamina mittekäsitleva teabe teemaga, edastame järgneva selgituse.

1. Pärnu linna kalmistute kasutamise eeskirja sätted hauaplatsi kujundamise kohta ja nende kohaldamispraktika

Pärnu Linnavalitsus kinnitab, et Pärnu Linnavolikogu 14.10.2021 määrus nr 20 „Pärnu linna kalmistute kasutamise eeskiri“ (edaspidi eeskiri) on kehtiv ning selle muutmise või uue eeskirja kehtestamise osas lähiajal plaane ei ole. Samuti ei ole lähiajal kavas muuta muid kalmistutel teenuste osutamist mõjutavaid linna õigusakte.

Kuid püüdleme sinna poole, et iga Pärnu linna kalmistu kohta oleks detailne töödokument, kus oleks konkreetse kalmistu kohta kirjeldus, mis kujunduspõhimõtteid tuleb kalmistul järgida.

1.1. Kalmistul väljakujunenud kujunduspõhimõtted

Pärnu linna kalmistute kasutamise eeskirja (edaspidi määrus) § 12 lõige 1 sätestab, et hauaplatsi kujundamisel tuleb jälgida kalmistul väljakujunenud kujunduspõhimõtteid. Lisaks sellele on samas lõikes ja lõigetes 2-4 loetletud konkreetsed nõuded, näiteks madalhaljastuse ja puude ning põõsaste väikevormide kasutamine, puu või põõsa kõrguse piirangud (täiskasvanuna mitte üle 2 meetri ja võra laius üle 1 meetri), heki kõrguse piirang (maksimaalselt 0,7 meetrit), nõue kaitsta hauarajatise ja -tähiseid puude ja põõsaste kahjuliku mõju eest, taimestiku mitte takistada vahekäike ja teedel liikumist, liiva või mulla pinna säilimine vähemalt 30 protsendi ulatuses, hauatähise olemasolu koos surnu andmetega ning hauatähiste, hauarajatiste ja haljastuse asukoht hauaplatsi piirides.

Mõiste "kalmistul väljakujunenud kujunduspõhimõtted" on eeskirja § 12 lõikes 1 esitatud eraldi tingimusena, mis ei ole otseselt määratletud lõigetes 1-4 loetletud konkreetsete nõuetega. Seega on tegemist määratlemata õigusmõistega.

Eeskiri ei sätesta täpselt, kuidas või kus see teave kättesaadav on. Küll aga § 3 lõige 6 näeb ette, et: „Kalmistute peamise sissekäigu juures on väljas info kalmistu haldaja tööaja, kooskõlastuste saamise ja töökorralduse kohta, kalmistu plaan (...) ning muu asjakohane ja oluline teave.“

Samuti võib § 12 lõike 6 kontekstis järeldada, et kalmistu haldajal on roll kontrollimisel ja juhendamisel.

Seega – kasutaja saab teada kujunduspõhimõtetest kalmistu haldajalt (sh kalmistu plaanid, infostendid, suuline/juhendmaterjal). Eeldatakse, et kasutaja võtab ise ühendust, eriti enne mitte tüüpilisi kujundustöid.

Kalmistu haldaja roll on pakkuda hauaplatsi kasutajatele vajalikku infot ja nõustamist. Kuigi eeskiri ise neid põhimõtteid üksikasjalikult ei määratle, on see tingitud vajadusest säilitada paindlikkus ja arvestada iga kalmistu ajaloolise ja kultuurilise kontekstiga. Samuti annab see võimaluse uute lahenduste ja materjalide kasutuselevõtuks, mis ei pruugi olla eeskirja kehtestamise ajal teada või laialt levinud.

Teadvustamiskohustuse osas on oluline märkida, et eeskiri eristab suuremahulisi ja väikesemahulisi töid. Just seetõttu on oluline eelnev suhtlus kalmistu haldajaga, et vältida võimalikke arusaamatusi ja ettekirjutusi. Kui hauaplatsi kasutaja leiab, et tegu on väikesemahulise tööga, kuid kalmistu haldaja on teisel seisukohal, on see just see olukord, kus ennetav teabevahetus on kriitilise tähtsusega. Kuigi haldaja ei pruugi iga väiksemat muudatust kontrollida, on tal õigus ja kohustus sekkuda, kui kujundus ei ole kooskõlas kalmistu üldise ilme ja väärikusega. Seetõttu soovitame alati kahtluse korral kontakteeruda kalmistu haldajaga.

1.2. Kooskõlastamine Muinsuskaitseametiga (eeskirja § 12 lõige 5)

Pärnu linna kalmistute kasutamise eeskirja § 12 lõikes 5 sätestatud kooskõlastamiskohustus Muinsuskaitseametiga tuleneb Muinsuskaitseaduse (MuKS) § 52 lõike 3 punktist 2. MuKS § 52 lõike 3 punkt 2 sätestab, et tööde tegemise luba on nõutav haljastustöödeks ehitismälestisest pargis, kirikuaias, kalmistul ja ajaloolises looduslikus pühapaigas. Kalmistuseaduse (KalmS) § 1 lõike 4 kohaselt tuleb kultuurimälestiseks tunnistatud kalmistute haldamisel arvestada muinsuskaitseadusest tulenevaid erisusi. Pärnu linna kalmistute kasutamise eeskirja § 1 lõike 3 kohaselt on Alevi, Vana, Vana-Pärnu, Audru, Uruste, Jõõpre, Tõhela, Tõstamaa, Kastna, Seliste ja Kõpu kalmistud tunnistatud kultuurimälestisteks. Hauatähise ja -rajatise paigaldamine, ümberpaigaldamine ja eemaldamine on käsitletav haljastustöödena või ehitamisena kalmistul, mis on tunnistatud kultuurimälestiseks. Seega on nende tegevuste puhul nõutav Muinsuskaitseameti luba vastavalt MuKS § 52 lõike 3 punktile 2. MuKS § 52 lõige 1 sätestab, et tööde tegemise luba on nõutav kinnismälestise ja muinsuskaitsealal asuva ehitise ehitusprojekti või tegevuskava alusel konserveerimiseks, restaureerimiseks ja ehitamiseks ning mälestise ja muinsuskaitsealal asuva ehitise ilme muutmiseks. Hauatähised ja -rajatised on hauarajatised (eeskirja § 2 p 4) ja hauatähised (eeskirja § 2 p 5), mis on paigaldatud hauaplatsile. MuKS § 52 lõike 7 punkt 2 sätestab, et tööde tegemise luba ei ole nõutav ajaloomälestisest kalmistul haa kaevamisel. See säte ei vabasta hauatähiste ja -rajatiste paigaldamise, ümberpaigaldamise ja eemaldamise kooskõlastamise kohustusest. Seega on eeskirja § 12 lõikes 5 silmas peetud MuKS § 52 lõike 3 punktist 2 tulenevat kooskõlastamiskohustust.

1.3. Kooskõlastamine kalmistu haldajaga (eeskirja § 12 lõige 5)

Vastavalt Pärnu linna kalmistute kasutamise eeskirja § 3 lõikele 2 on kalmistute haldamisega seotud ülesannete vahetu täitja ja korraldaja Pärnu Linnavalitsuse hallatav asutus (edaspidi kalmistu haldaja). Haldusmenetluse seaduse (HMS) § 51 lõike 1 kohaselt on haldusakt haldusorgani poolt haldusülesannete täitmisel avalik-õiguslikus suhtes üksikjuhtumi reguleerimiseks antud, isiku õiguste või kohustuste tekitamisele, muutmisele või lõpetamisele suunatud korraldus, otsus, ettekirjutus, käskkiri või muu õigusakt. Haldusmenetlus on haldusorgani tegevus määru või haldusakti andmisel, toimingute sooritamisel või halduslepingu sõlmimisel (HMS § 2 lg 1). Kalmistuseaduse (KalmS) § 6 lõike 5 kohaselt on kalmistut haldaval kohalikul omavalitsusel õigus sõlmida kalmistu haldamisega seotud ülesannete täitmise volitamiseks halduslepinguid. Muinsuskaitseaduse (MuKS) § 74 lõike 1 kohaselt on muinsuskaitse korraldajad vastavalt pädevusele Kultuuriministeerium ja amet. Muinsuskaitse eritingimused annab amet haldusaktiga (MuKS § 50 lg 3).

Pärnu linna kalmistute kasutamise eeskirja § 12 lõike 5 kohaselt tuleb muinsuskaitsealasel kalmistul hauatähise ja -rajatise paigaldamine, ümberpaigaldamine ja eemaldamine kooskõlastada Muinsuskaitseametiga, ülejäänud kalmistutel kalmistu haldajaga.

Seega, kui tegemist on muinsuskaitsealuse kalmistuga, on haldusakti andmise õigus Muinsuskaitseametil. Kui tegemist on muu kalmistuga, on haldusakti andmise õigus kalmistu haldajal, kes on Pärnu Linnavalitsuse hallatav asutus.

1.4. Hauaplatsil suuremahuliste hooldus- ja remonttööde alustamisest ja lõpetamisest teavitamine (eeskirja § 12 lõige 6)

Kalmistuseadus (KalmS) sätestab kalmistu haldaja kohustuse koguda andmeid maetud isikute, hauaplatside ja hauaplatside kasutajate kohta (KalmS § 11 lg 1). Hauaplatsi andmete hulka kuulub ka staatus (ajaloomälestis, kunstimälestis, kasutuses, vaba) ning hauaplatsil asuvate hauatähiste ja piirete lühikirjeldus (KalmS § 11 lg 4 p 4, 7). Pärnu linna kalmistute kasutamise eeskiri täpsustab, et hauaplatsi kasutamise õigus antakse taotluse esitanud isiku andmete infosüsteemi kandmisel ning kasutusse antava hauaplatsi osas infosüsteemis vastavasisulise märke tegemisel (eeskiri § 6 lg 5). Samuti teeb kalmistu haldaja suuremahuliste hooldus- ja remonttööde lõpetamisel hauaplatsist foto ja sisestab selle kalmistu infosüsteemi (eeskiri § 12 lg 6). See viitab, et teavitamisele järgneb andmete registreerimine kalmistu infosüsteemis.

Kuigi eeskiri ei defineeri otseselt mõistet „suuremahulised hooldus- ja remonttööd“, on Muinsuskaitseaduses sätestatud tööde tegemise loa nõue teatud töödele, mis võivad olla oma iseloomult suuremahulised. Näiteks hauatähise ja -rajatise paigaldamine, ümberpaigaldamine ja eemaldamine muinsuskaitsealasel kalmistul nõuab kooskõlastust Muinsuskaitseametiga (eeskiri § 12

lg 5), mis viitab nende tööde olulisusele. Muinsuskaitseadus sätestab, et mälestisel ja muinsuskaitsealal töid kavandades ning tehes lähtutakse autentsuse ja terviklikkuse säilitamise põhimõttest (MuKS § 43 lg 1).

Kui hauaplatsi kasutaja ei teavita kalmistu haldajat suuremahuliste hooldus- ja remonttööde alustamisest ja lõpetamisest, võib see kaasa tuua ettekirjutuse. Kalmistuseadus sätestab, et kohaliku omavalitsuse territooriumil asuva kalmistu mittenõuetekohase kasutamise korral on kohaliku omavalitsuse üksuse pädeval asutus õigus teha ettekirjutus (KalmS § 12 lg 1). Ettekirjutuse mittetäitmisel võib ettekirjutuse teinud asutus rakendada asendustäitmist või sunniraha asendustäitmise ja sunniraha seaduses (ATSS) sätestatud korras (KalmS § 12 lg 1).

Hauaplatsi kasutajal on soovitatav kahtluse korral konsulteerida kalmistu haldajaga, et vältida võimalikke rikkumisi ja nendega kaasnevaid tagajärgi.

1.5. Eeskirja rakenduspraktika

1.5.1. Menetlus hauaplatsi kujundamiseks eraettevõtte kasutamisel

Kui hauaplatsi kasutaja soovib hauaplatsi kujundamiseks kasutada eraettevõtet, on menetlus järgmine:

Vastavalt eeskirja § 12 lõike 6 kohaselt tuleb hauaplatsi kasutajal pöörduda kalmistu haldaja poole, kellele esitatakse „Luba renoveerimistöödeks hauaplatsil“ (kui soovitakse tööd tellida eraettevõttelt) ja „Tööde teostamise plaan“. Tööde teostajalt/hauaplatsi kasutajalt nõutakse määrusest tulenevate kujunduspõhimõtete täitmist ja kalmistutel mis kuuluvad Muinsuskaitse alla, vastavate nõuete täitmist. Enne tööde teostamist mõeldistatakse alati plats kalmistuvahi poolt üle, vajadusel kontrollitakse eraldi veel maetute täpset asukohta.

Kui mingitel põhjustel ei saa hauaplatsi kasutaja ise kalmistuhaldaja poole pöörduda tuleb ettevõttel esitada platsikasutaja poolt täidetud „Luba renoveerimistöödeks hauaplatsil“ taotlus koos „Tööde teostamise plaaniga“.

Ettevõtte peab tööde teostamisel järgima kõiki eeskirjas ja muudes õigusaktides sätestatud nõudeid. Kalmistu haldajal on õigus nõuda eraettevõttelt vajalikku infot ja dokumente, mis tõendavad nende volitust ja pädevust tööde teostamiseks. See hõlmab näiteks luba ja tööde teostamise plaani.

1.5.2. Suuremahulistest töödest teavitamine ja loa vajadus

Suuremahuliste tööde teavitamine tööde teavitamine ja loa vajadus tuleneb eeskirja § 12 lõike 6 kohaselt ja on vajalik.

Teavitamisele ehk „Tööde teostamise plaan“ esitatavad nõuded: Teavitus peab olema piisavalt informatiivne, et kalmistu haldaja saaks ülevaate kavandatavatest töödest. Soovitame teavituse esitada kirjalikult, et vältida hilisemaid vaidlusi. Teavituses peavad olema järgmised andmed: hauaplatsi number, hauaplatsi kasutaja kontaktandmed, kavandatavate tööde kirjeldus (sh kas on tegemist hauatähi või -rajatise paigaldamisega või hauaplatsi ümberkujundamisega), tööde eeldatav algus- ja lõppkuupäev. Kalmistu haldaja kontrollib teavituse laekumisel selle nõuetekohasust ja vajadusel võtab teavitajaga ühendust lisainfo saamiseks.

1.5.3. Tööde teostamise plaan

Plaani kinnitab kalmistu haldaja haldusaktiga (loa andmisega). Kui plaan ei vasta eeskirja nõuetele või kalmistu kujunduspõhimõtetele, võib kalmistu haldaja jätta loa andmata või esitada täpsustavaid tingimusi. Plaan peab olema esitatud piisavalt selges ja arusaadavas vormis, et kalmistu haldaja saaks sellest vajaliku info kätte. Soovitame alati enne plaani koostamist konsulteerida kalmistu haldajaga, et tagada selle vastavus nõuetele.

1.5.4. Kalmistuvahtide õiguslik staatus ja ülesanded

Kalmistuvahtide õiguslikku staatust ja ülesandeid reguleerivad peamiselt kohaliku omavalitsuse korralduse seadus (KOKS) ja kalmistuseadus (KalmS), samuti kohaliku omavalitsuse volikogu kehtestatud kalmistu kasutamise eeskiri.

Kalmistuvahtide õiguslik staatus:

Kalmistuvahtide õiguslik staatus tuleneb kohaliku omavalitsuse struktuurist. Pärnu linna kalmistute kasutamise eeskirja kohaselt on kalmistute haldamisega seotud ülesannete vahetu täitja ja korraldaja Pärnu Linnavalitsuse hallatav asutus (§ 3 lg 2). Kohaliku omavalitsuse hallatavad asutused on avaliku teenistuse seaduse tähenduses ametiasutused (KOKS § 54 lg 1). Seega on kalmistuvahid tõenäoliselt kas ametnikud või töötajad, kes täidavad avaliku teenistuse ülesandeid.

Kalmistuvahtide ülesanded:

Kalmistuvahtide ülesanded tulenevad kalmistuseadusest ja kohaliku omavalitsuse kehtestatud kalmistu kasutamise eeskirjast. Kalmistuseadus sätestab, et kalmistu kasutamise eeskirjas sätestatakse muuhulgas kalmistu heakorra nõuded, hauaplatsi hooldamise nõuded ja kord, hooldamata hauaplatsi arvelevõtmise ja taaskasutusse andmise kord ning hauatähise ja piirde paigaldamise, eemaldamise ja ümberpaigaldamise kord (KalmS § 7 lg 3 p 5, 6, 7, 8).

Pärnu linna kalmistute kasutamise eeskirja kohaselt on kalmistu haldaja ülesanded järgmised:

- Tagada kalmistute kasutamisel kalmistuseaduses ja käesolevas määruses sätestatud tingimuste täitmine ja heakord ning täita teisi õigusaktidest tulenevaid ülesandeid (Pärnu linna kalmistute kasutamise eeskiri § 3 lg 3).
- Tagada kalmistul veevõtukoha, piisavalt jäätmemahuteid ja võimalusel võimaluse laenutada matmiskohtade korrastamiseks inventari (Pärnu linna kalmistute kasutamise eeskiri § 3 lg 4).
- Matmise registreerimine surmatõendi, arstliku surmateatise või välisriigis antud surma tõendava dokumendi alusel (Pärnu linna kalmistute kasutamise eeskiri § 8 lg 1).
- Haua kaevamise kooskõlastamine (Pärnu linna kalmistute kasutamise eeskiri § 8 lg 3).
- Teavitamine Muinsuskaitseametit maa-aluste ehitiste või selle varemete ilmnemisest haua kaevamisel (Pärnu linna kalmistute kasutamise eeskiri § 8 lg 5).
- Tuha puistamise juuresolek tuhapuistealal (Pärnu linna kalmistute kasutamise eeskiri § 10 lg 2).
- Surnud isiku nime kandmine tuhapuistealale paigaldatud tahvlile või muule sarnasele plaadile (Pärnu linna kalmistute kasutamise eeskiri § 10 lg 5).
- Surnu väljakaevamise korraldamine ümbermatmisel (Pärnu linna kalmistute kasutamise eeskiri § 11 lg 4).
- Hauatähise ja -rajatise paigaldamise, ümberpaigaldamise ja eemaldamise kooskõlastamine kalmistutel, mis ei ole muinsuskaitsealused (Pärnu linna kalmistute kasutamise eeskiri § 12 lg 5).
- Hauaplatsist foto tegemine ja infosüsteemi sisestamine suuremahuliste hooldus- ja remonttööde lõpetamisel (Pärnu linna kalmistute kasutamise eeskiri § 12 lg 6).
- Võimalike hooldamata hauaplatside ülevaatamine koos teenistusega ja nende märgistamine (Pärnu linna kalmistute kasutamise eeskiri § 14 lg 2).
- Õigus teha põhjendatud juhtudel kalmistul lõket ja langetada puid (Pärnu linna kalmistute kasutamise eeskiri § 13 lg 5).
- Hauaplatsi kasutajale võimaluse andmine kahe kuu jooksul pärast teate avaldamist võtta ühendust kalmistu haldajaga ja hauaplats korrastada või loobuda hauaplatsi kasutamise õigusest (Pärnu linna kalmistute kasutamise eeskiri § 14 lg 5).

Lisaks on Pärnu linna kalmistute kasutamise eeskirjas mainitud "kalmistuvahi kontaktandmed" hooldamata hauaplatsi tähisel (Pärnu linna kalmistute kasutamise eeskiri § 14 lg 2 p 1), mis viitab kalmistuvahi rollile suhtluses hauaplatsi kasutajatega.

Kalmistuvahtide õiguslik staatus ja ülesanded tulenevad Pärnu Linna Halduse põhimäärusest ja ametijuhenditest. Kalmistuvaht on Pärnu Linna Halduse koosseisu kuuluv töötaja, kelle põhiülesanne on tagada kalmistute igapäevane korrashoid, abistada hauaplatside kasutajaid ning teostada järelevalvet eeskirja täitmise üle.

1.5.5. Järelevalve (eeskirja § 15 lg 2)

Vastavalt Kalmistuseaduse (KalmS) § 12 lõikele 1 teostab kohaliku omavalitsuse territooriumil asuva kalmistu mittenõuetekohase kasutamise korral riiklikku järelevalvet kohaliku omavalitsuse üksuse pädev asutus. Kalmistuseaduse (KalmS) § 12 lõike 1 kohaselt on sellel asutusel õigus teha ettekirjutus.

Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse (KOKS) § 30 lõike 1 punkti 3 kohaselt lahendab ja korraldab valla- või linnavalitsus kohaliku elu küsimusi, mis ei kuulu volikogu pädevusse. Lisaks on Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse (KOKS) § 30 lõike 1 punkti 4 kohaselt valitsusel õigus lahendada küsimusi, mis on delegeeritud valitsusele, või volitada nende küsimuste lahendamise valla või linna ametiasutusele, ametiasutuse struktuuriüksusele või ametnikule täitmiseks.

Ettekirjutuste tegemine toimub Pärnu Linnavalitsuse sisemise töökorralduse alusel. Praktikas tähendab see, et ettekirjutusi teeb see linnavalitsuse struktuuriüksus või ametnik, kellele vastav pädevus on delegeeritud.

2. Välireklaami paigaldamine

Välireklaami paigaldamine linna kalmistutele või nende vahetusse lähedusse:

Välireklaami paigaldamise kohta kalmistutele või nende vahetusse lähedusse annab selgitusi Pärnu Linnavolikogu "Välireklaami paigaldamise eeskiri".

Eeskirja kohaselt on välireklaami paigaldamine lubatud planeerimisosakonna väljastatud reklaamiloa alusel (§ 8). Reklaamiloa väljastamisest võib keelduda, kui välireklaam ei vasta reklaamiseaduses või muudes õigusaktides sätestatud nõuetele või kui välireklaam ei vasta nõuetele välireklaami paigaldamiseks (§ 11 p 2 ja 3).

Nõuded välireklaami paigaldamiseks on sätestatud eeskirja 4. peatükis. Üldnõuete kohaselt peab välireklaam olema oma välisilmelt antud paika sobilik, sobima miljööllisse ja arhitektuursesse keskkonda ning ajaloolisesse konteksti, vastama heale tavale ja olema esteetiliselt kõlblik (§ 14 lg 1). Lisaks on sätestatud, et välireklaami ei paigaldata olemasoleva välireklaami vahetusse lähedusse, et mitte kahjustada vaadet varem paigaldatud välireklaamile, samuti ei tohi välireklaam varjata hoone arhitektuuri olulisi detaile ja linnaruumis olulisi vaateid (§ 14 lg 2).

Eeskiri keelab välireklaami paigaldamise parkidesse, välja arvatud alal, mis on ettenähtud sõidukiga liiklemiseks (§ 14 lg 3). Erandina on lubatud kultuuri-, spordi-, heategevuslike ja ühiskondlike ürituste välireklaam (§ 14 lg 4).

Kalmistuseadus sätestab kalmistu rajamise, haldamise ja kasutamise nõuded. Kalmistu haldaja tagab kalmistu kasutamisel Kalmistuseaduse §-s 5 sätestatud tingimuste täitmise ja kalmistu heakorra (§ 6 lg 3). Kalmistule esitatavate nõuete kohaselt peavad kalmistul olema tagatud tingimused kalmistu häirimatuks kasutamiseks kooskõlas hea tavaga (§ 5 lg 1).

Kuigi Pärnu Linnavolikogu "Välireklaami paigaldamise eeskiri" ei sisalda otsest keeldu välireklaami paigaldamiseks kalmistutele või nende vahetusse lähedusse, tuleb arvestada üldnõuetega, et reklaam peab olema antud paika sobilik, sobima miljööllisse ja arhitektuursesse keskkonda ning vastama heale tavale ja olema esteetiliselt kõlblik (§ 14 lg 1). Kalmistu on oma olemuselt vaikne ja rahulik koht, mis on mõeldud surnute mälestamiseks ja matmiseks (KalmS § 1 lg 1). Seega võib välireklaami paigaldamine kalmistule või selle vahetusse lähedusse olla vastuolus kalmistu olemuse ja hea tavaga, mis on sätestatud Kalmistuseaduses (§ 5 lg 1) ja millele viitab ka välireklaami eeskiri (§ 14 lg 1 p 3). Kohalik omavalitsus igakordselt hindab, kas välireklaam sobitub miljööllisse ja arhitektuursesse keskkonda, ajaloolisesse konteksti, vastab heale tavale ja on esteetiliselt kõlblik. Kohalik omavalitsus võib jätta välireklaami avalikustamiseks loa väljastamata, kui see ei vasta eelpool nimetatud tingimustele, tegemist on kaalutlusotsusega.

Reklaamina mittekäsitlev teave:

Reklaamiseaduse (RekS) kohaselt ei käsitata reklaamina majandus- või kutsetegevuse kohas, kus müüakse kaupa või osutatakse teenust, antavat teavet kauba, teenuse või selle müügingimuste kohta (RekS § 2 lg 2 p 1). Samuti ei käsitata reklaamina majandus- või kutsetegevuse koha tähistust selle nime, liigi, kauba müügi või teenuse osutamise aja, isiku nime, kaubamärgi ja domeeninimega ehitisel, kus majandus- või kutsetegevuse koht asub, ja majandus- või kutsetegevuse koha sissepääsu juures (RekS § 2 lg 2 p 2).

Kuna reklaamina mittekäsitletav teave ei ole Reklaamiseaduse tähenduses reklaam, ei reguleeri selle paigaldamist Reklaamiseaduse § 13 alusel kehtestatud välireklaami paigaldamise eeskiri. Selle asemel reguleerib sellise teabe paigaldamist kalmistu kasutamise eeskiri, mille kehtestab kohaliku omavalitsuse volikogu (KalmS § 7 lg 1).

Välireklaamist erineva teabe paigaldamiseks eraldi regulatsiooni ei ole, vajadusel on võimalikud erikokkulepped.

Vormikohane taotlus (reklaamieeskirja § 9 lg 1 p 1):

Pärnu Linnavolikogu "Välireklaami paigaldamise eeskirja" § 9 lõike 1 punkt 1 sätestab, et reklaamiloa taotlemiseks esitab reklaami avalikustaja planeerimisosakonnale "vormikohase taotluse". Haldusmenetluse seaduse (HMS) § 14 lõige 1 sätestab, et haldusmenetluse algatamiseks või haldusmenetluse käigus esitatakse haldusorganile avaldus (taotlus) vabas vormis. Seadusega või selle alusel võib taotlusele ette näha kohustusliku vormi. HMS § 14 lõige 3 sätestab kirjaliku taotluse kohustusliku sisu. HMS § 15 lõige 1 sätestab, et haldusorgan on kohustatud talle esitatud taotluse vastu võtma, sõltumata selle puudustest, kui seadusega ei ole sätestatud teisiti.

Pärnu Linnavolikogu "Välireklaami paigaldamise eeskirja" § 4 punkt 1 annab linnavalitsuse planeerimisosakonnale pädevuse kinnitada menetlustoimingutega seotud dokumendivorme. See tähendab, et planeerimisosakond võib kehtestada taotluse blanketi. Kui planeerimisosakond on kehtestanud blanketi, siis "vormikohane taotlus" viitab tõenäoliselt sellele blanketile. Kuigi HMS § 14 lõige 1 lubab taotluse esitada vabas vormis, annab sama säte võimaluse seaduse või selle alusel ette näha kohustusliku vormi. Kuna eeskiri on antud Reklaamiseaduse § 13 alusel, mis annab kohalikule omavalitsusele pädevuse kehtestada välireklaami paigaldamise eeskirja, ja eeskiri ise annab planeerimisosakonnale õiguse kinnitada dokumendivorme, siis on blanketi kasutamine kohustuslik, kui see on kehtestatud. Kui blankett on kehtestatud, siis selle kasutamata jätmine on puudus taotluses, mille korral haldusorgan määrab tähtaja puuduste kõrvaldamiseks (HMS § 15 lg 2). Kui puudust ei kõrvaldata tähtaegselt, võib haldusorgan jätta taotluse läbi vaatamata (HMS § 15 lg 3).

Linnavalitsuse poolt on väljatöötatud reklaamikandja paigaldamise ja reklaamiloa taotluse vorm, milline on leitav Pärnu linna kodulehel, võimalik on taotlus esitada ka e-keskkonna SPOKU kaudu. Taotluse vorm sisaldab muuhulgas linnavara kasutustingimusi reklaamikandja paigaldamisel, mis tähendab, et taotluse allkirjastamisega annab taotleja nõusoleku linnavara kasutamiseks taotluse vormil nimetatud tingimusi arvestades.

Loodame, et need selgitused on abiks ja aitavad Teid edasises tegevuses.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Karmo Näkk

linnamajanduse osakonna juhataja

Piret Unn

513 6858, piret.unn@parnu.ee